

I N F O R M A C I J O S

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) - 22

Nr.10 (105) 1968 spalio 15

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

ISPŪDŽIAI IŠ III PLB SEIMO

Š.m. rugpiūčio 29 - rugsėjo 2 New Yorke vyko PLB III-sis Seimas. Laisvojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenei Seime atstovavo 89 (iš 111 numatytų) atstovai iš 14 kraštų: Argentinos (4 atstovai), Australijos (5), Brazilijos (1), Didž.Britanijos (1), Italijos (1), JAV-bių (51, įskaitant PLB Valdybos narius), Kanados (13), Kolumbijos (2), Prancūzijos (1), Šveicarijos (1), Urugvajaus (1), Venesuelos (2), Vokietijos (4) ir N. Zelandijos (2).

Iš Vokietijos numatytų 5 atstovų asmeniškai dalyvavo 3 - tėvas A. Bernatonis, Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkas J. K. Valiūnas. Kiti du atstovai - Tarybos Prezidiumo pirmininkas dr. J. Grinius ir Valdybos narys A. Lingė dėl įvairių priežasčių patys dalyvauti negalėjo. Dr. Grinius buvo įgaliojęs Vyt. Vaitiekūną iš JAV-bių.

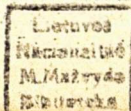
Išvykau kartu su gimnazijos direktorium rugpiūčio 27 iš Frankfurto aerodromo. 9 1/2 valandų vėliau - po vieno nusileidimo Newfoundlando ir valandos skraidymo apie New Yorką, laukiant leidimo nusileisti - išlipome ant "Ilgosios salos" (Long Island) ir pagal vietos laikrodžius nustatėme, kad nuo mūsų išsskridimo tebuvo praėję tik 4 1/2 valandų ...

Seimas prasidėjo rugpiūčio 29 (ketvirtadienį) vakare atstovų ir svečių pobūviu Statler-Hilton viešbuty New Yorke, kur vyko visi Seimo posėdžiai. Šiame pobūvy buvo pagerbtas min. St. Lozoraitis 70 metų amžiaus sukakties proga.

Sekančią dieną, rugpiūčio 30 (penktadienį), 10 val., po Seimo šeiminko JAV LB New Yorko apygardos pirmininko A. Vakselio žodžio, Seimą oficialiai atidarė PLB Valdybos pirmininkas J. Bačiūnas. Į Seimo prezidiumą buvo pakviesti: pirmininku dr. Lukoševičius (Kanada), o vicepirmininkais - Australijos, JAV-vių, Kanados, Prancūzijos, Venesuelos ir Vokietijos LB valdybų pirmininkai.

Seimo atidaryme dalyvavo ir sveikino daug žymių svečių. Vėliau Seimą sveikino JAV-bių kandidatai į prezidentus Richard Nixon ir Hubert Humphrey.

Seimo darbotvarkė buvo taip sudaryta, kad kiekvieną dieną buvo ir pranešimų, ir paskaitų bei diskusijų, o vakarais - užsiėmimų. Taip pirmą dieną (penktadienį), priėmus darbotvarkę ir sudarius įvairias komisijas, sekė PLB Valdybos ir Kultūros Komisijos pranešimai bei diskusijos, vėliau VLIKo pirmininko dr. J.K.Valiūno paskaita

"Laisvinimo kova ir politinės perspektyvos". Vakare įvyko literatūros vakaras ir šokiai.

Rugpjūčio 31 (šeštadienį) buvo įvairių kraštų LB atstovų pranešimai. Vėliau Lietuvos Pasiuntinybės Vatikane sekretorius St. Lozoraitis jr. skaitė paskaitą "Okupuotos Lietuvos padėtis ir išsivijimą". Po pietų vyko jaunimo motorkada, paradas, sporto varžybos. Pavakare buvo naujos PLB Valdybos rinkimai. Pasiūlyti du atskiri sąrašai atskirose vietose - New Yorke ir Clevelande. Seimo didelei daugumai pasisakius už Clevelandą (62 balsai prieš 21), eita prie PLB Valdybos rinkimų, kuri išrinkta taip pasiskirstė pareigomis: J. Bačiūnas (69 balsais) - pirmininkas, St. Barzdukas (64) - vykd. vicepirmininkas, dr. H. Brazaitis (64) - vicepirm. visuomeniniams reikalams, dr. A. Butkus (59) - vicepirm. informacijai, M. Lenkauskienė (57) - vicep. jaunimo reikalams, dr. A. Klimas (61) - Kultūros Tarybos pirmininkas, Ant. Rinkūnas (62) - Švietimo Tarybos pirmininkas, dr. V. Majauskas (52) - finansų tvarkytojas, A. Gailiūšis (50) - sekretorius ir išdininkas.

Vakare vyko Seimo pokylis ir pasilinksminimas, kartu ir Miss Lithuania rinkimai. Pokylis turėjo didelį pasisekimą, nes nepaisant aukštos kainos (bent neamerikiečiams), poros tūkstančių talpos salė lūžte lūžo ir netilpo visi norėjusieji į ją patekti.

Rugsėjo 1 (sekmadienį) vysk. V. Brizgys atlaikė iškilmingas Seimo pamaldas St. Patrick katedroje, kur be lietuvių dalyvavo ir daug amerikiečių. Tikrai gera, progai pritaikinta, bet gal ilgoką pamokslą anglų kalba pasakė tėvas Kijauskas, S. J.

Po pietų vyko iškilmingas Seimo posėdis. Paskaitas skaitė Kanados LB Valdybos pirmininkas Rinkūnas "Išsivijos kultūros ir švietimo rūpesčiai" ir dr. K. Keblys "Valstybingumas ir tautiškumas". Buvo įteiktos jubiliejinių metų premijos, pagerbti kultūros darbuotojai ir apdovanoti sukaktinių metų Lietuvių Fondo išleistais medaliais. Ta garbė teko ir man.

Pristačius naują PLB Valdybą, po jos atstovo žodžio Seimas buvo baigtas Lietuvos himnu.

Seimui pasibaigus, toje pat salėje vyko meno kūrinių paroda skaidrėmis. 19 val. įvyko didysis Seimo koncertas toje pačioje Lincoln Centre filharmonijos salėje, kur rengiami visi didieji New Yorko koncertai. Šis koncertas buvo PLB III-jo Seimo apvainikavimas. Jis susidėjo iš dviejų dalių - New Yorko simfoninis orkestras, diriguojamas V. Marijošiaus, atliko lietuvių kompozitorių veikalus, o Ciurlionio ansamblis, diriguojamas A. Mikulskio, pritariant kanklėms, dainavo lietuvių liaudies dainas. Koncertas pritraukė didelį skaičių lietuvių ir amerikiečių ir praėjo su didžiausiu pasisekimu.

Sekančią dieną numatyta ekskursija laivu apie New Yorką dėl technišku kliūčių neįvyko, bet prie Laisvės Statulos buvo padėtas vainikas.

Bendrai imant, Seimas buvo gerai organizuotas ir paruoštas. Jis man padarė didelį įspūdį ir manau, jog buvo ne tik reikalingas, bet ir labai naudingas. Seimo atstovų, atstovaujamų lietuvių bendruomenių, o taip pat svečių skaičius (apie 800) parodė, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės idėja yra gyva ir stipri, o iš pranešimų ir gyvų diskusijų paaiškėjo, jog visų kraštų LB rūpinasi ir deda daug pastangų išlaikyti lietuvių bei lietuvišką kultūrą. Seimas taip pat suteikė progą atgaivinti senas ir užmegzti naujas pažintis, pasikeisti nuomonėmis ir pasidalinti patyrimais, sprendžiant LB problemas.

Man taip pat malonu buvo girdėti paties Seimo metu, o vėliau ir iš kitų asmenų gerų atsiliepimų apie organizacinę Vokietijos LB veiklą ir sugebėjimą išgauti iš vokiečių įstaigų žymią finansinę paramą Vasario 16 gimnazijos išlaikymui ir lietuvių kultūriniam

reikalams.

Rugsėjo 3 (antradienį) Seimo išrinkta 5 asmenų delegacija (VLIKO pirmininkas dr. J.K.Valiūnas, ALTO pirm-kas inž.E. Bartkus, Australijos atstovas S. Narušis, Pietų Amerikos - kun.J. Margis, Europos - aš), vadovaujama Lietuvos pasiuntinio Vašingtone J. Kajecko, buvo priimta JAV-bių užsienio reikalų ministerijoje arba State Departmente. Ten įteikę memorandumą, aptarom Lietuvos Bendruomenės problemas. Vėliau dalyvavome priėmime Lietuvos Pasiuntinybėje. JAV-bėse lankymosi metu daugiausiai laiko man teko praleisti New Yorke, Vašingtone ir Detroite, o Čikagoje galėjau tik porą dienų pabūti. Seimo ir vėlesnės kelionės metu turėjau progos duoti pasikalbėjimus JAV-bių lietuvių ir vyriausybės radijo programoms New Yorke (Lietuvos prisiminimams), Hartforde (Tėvynės garsams), Čikagoj (Margučiuui) ir Vašingtone (Amerikos balsui) Vokietijos LB klausimais. Taip pat turėjau galimybę aplankyti kai kurias lietuvių institucijas, laikraščius, sutikau įvairių veikėjų, senų pažįstamų bei draugų. Visur buvau mišiai sutiktas ir priimtas. Šia proga norėčiau suminėti didelį JAV-bių lietuvių vaišingumą ir paslaugumą, už ką asmeniškai ir kaip Vokietijos LB atstovas nuoširdžiai dėkoju.

Rugsėjo 24 vėl kartu su Vasario 16 gimnazijos direktorium V. Natkevičium peršokom Atlantą, besidalindami ispūdžiais, įgytais patyrimais bei mintim.

Jonas K. Valiūnas
PLB Vokietijos Krašto Valdybos pir-kas

----- xXx -----

PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirmininko pranešimas

PLB III Seimui New Yorke 1968 rugpiūčio 30

Didžiai gerbiamos ir gerbiami Seimo atstovės, atstovai, viešnios, svečiai. Prieš pradėdamas pranešimą, aš norėčiau perduoti Vokietijos LB sevikinimus III-jam PLB Seimui ir palinkėti darbščios nuotaikos ir geriausio pasisekimo, atliekant užsibrėžtus darbus.

l. B e n d r a i .

Pokarinė lietuvių emigracija vyko daugiausiai per Vokietiją. Ji veikė lietuvius tartum sietas, kuriame tam tikras jų skaičius užkliuvo, pasilikdami Vokietijoje. Šiuos pasilikusius reiktų skirstyti į tris pagrindines grupes, būtent:

- a) vadinami repatriantai, t.y. daugiau ar mažiau vokiečių kilmės lietuviai, atvykę į Vokietiją karo ar pokario metu;
- b) lietuviai, kurie dėl savo ar šeimos narių sveikatos negalėjo emigruoti ir buvo priversti pasilikti Vokietijoje ir
- c) lietuviai, kurie ar tikėdami greitu laiku galėsia grįžti į savo tėvynę, ar dėl stokos ryžto ar dėl kitų priežasčių pasiliko Vokietijoje.

Dėl tokio sudėties įvairumo šių lietuvių domėjimasis lietuvių reikalais yra labai skirtingo laipsnio. Todėl ir aktyviau pasireiškiančių skaičius yra palyginti nedidelis, o ir sunku nustatyti bendrą lietuvių skaičių Vokietijoje. Spėjama, kad iš viso Vokietijoje šiuo metu gyvena 6.000 su viršum lietuvių ir lietuvių kilmės asmenų.

Tikresniam LB Vokietijoje narių skaičiaus nustatymui šiuo metu vykdomas jų surašymas. Jis dar nebaigtas, bet iki šiol jau yra užsiregistravę apie 2.000 asmenų, įskaitant ir šeimos narius. Jie susibūrę į 30 apylinkių.

2. O r g a n i z a c i j a .

Vokietijos LB yra statutinė, pelno nesiekianti organizacija, veikianti Vokietijos organizacijų nuostatų rėmuose. Ji yra registruota teisme ir turi juridinio asmens teises.

Vyriausias Vokietijos LB organas yra KRAŠTO TARYBA iš 15 narių, kuriuos kas trys metai renka visi pilnateisiai bendruomenės nariai. Krašto Tarybos rinkimus praveda Rinkimų Komisija. KT iš savo narių tarpo išsirenka 3 narių prezidiumą taip pat trims metams. KT prezidiumas atstovauja KT-bai ir tvarko jos reikalus (šaukia KT posėdžius ir jiems vadovauja; paruošia KT posėdžių protokolą ir priimtas rezoliucijas; kviečia naujus KT narius; reikalui esant, laikinai perima Krašto Valdybos pareigas).

Vykdomasis LB organas yra KRAŠTO VALDYBA. Ją renka KT iš 5 narių vieniems metams. KV atstovauja LB-nei ir tvarko jos reikalus (vykdo KT nutarimus; prižiūri LB apylinkių veiklą; rūpinasi lietuvybe ir lietuvių vardo orumu, švietimo, kultūros, teisiniais, ūkiniais reikalais, bendruomenės lėšomis; atstovauja lietuviams valdinėse ir privačiose įstaigose; parengia ir pristato tvirtinimui metinę sąmatą; palaiko ryšius su kitų tautybių bendruomenėmis; vykdo kitus statuto numatytus ir laisvajame pasaulyje veikiančių lietuvių organų pavestus uždavinius).

KONTROLĖS KOMISIJA, renkama KT iš 3 narių vieniems metams, prižiūri ir tikrina KV ir kitų LB įstaigų kasą, ūkį ir atskaitomybę.

GARBĖS TEISMAS, renkamas KT iš trijų narių vieniems metams, sprendžia LB narių tarpusavio nesusipratimus, iškilus reikalui aiškina statutą bei kitus (pav. rinkimų) nuostatus, sprendžia apeliacijas prieš KV nutarimus.

Mažiausias LB vienetas yra APYLINKĖ. Ją galima įkurti vietovėse, kur nuolatos gyvena bent 5 lietuviai. Šiuo metu yra 30 veikiančių apylinkių (jų skaičius gali padidėti, nes registracija dar nebaigta).

Lietuvių jaunimo reikalais rūpintis LR rėmuose yra sudaryta JAUNIMO SEKCĪJA.

Gimnazijos reikalais rūpintis šiais metais (balandžio 28) įkurta Vasario 16 Gimnazijos KURATORIJA. Ją sudaro 11 narių: 4 Vokietijos KT atstovai, 1 KV atstovas, po vieną katalikų ir evangelikų sielovadų atstovą, gimnazijos direktorius ir po vieną Balfo, Lietuvių Fondo ir kun. Suginto atstovą. Kuratorijos reikalams tvarkyti renkama 3 narių Kuratorijos Valdyba. Jos ir gimnazijos ūkio atskaitomybei tikrinti renkama 3 narių Kontrolės Komisija.

3. L e š o s .

Vokietijos LB lėšas sudaro: narių solidarumo įnašas, laisvojo pasaulio organizacijų parama, vokiečių įstaigų parama, aukos, palikimai, dovanos. Didžiausią lėšų dalį sudaro vokiečių įstaigų parama. 1967 apyskaita rodo, kad Vasario 16 gimnazijai ir Bendruomenei gautos tokios sumos:

vokiečių įstaigų parama	DM 274.000,--
JAV-bių lietuvių "	
per Balfą 67.246,07	
tiesiog 31.392,79	" 98.638,86
tėvų mokestis už vaikų mokslą gimnazijoje	" 35.949,60
pajamos už patalpų nuomą ir maistą	" 12.493,24
kitos pajamos	" 17.754,10
likutis iš 1966 m.	" 64.125,02
skola	" 5.684,38

viso DM 508.645,20

Per 1967 tiek pat ir išleista. Išlaidos didesnėm pozicijom buvo tokios:

algos mokytojams ir tarnautojams	DM 286.854,52
maitinimas	" 67.475,47

senų pastatų remontai	DM	45.815,21
išlaidos kultūriniam reikalams	"	23.079,80
kitos ūkinės išlaidos	"	83.763,37
kasoj 1967 m. gruodžio 31 d.	"	<u>1.656,83</u>

viso DM 508.645,20

4. K u l t ū r i n ė v e i k l a .

Lietuvių sodyba Romuva prie Hüttenfeldo miestelio jau yra tapusi lietuvių kultūrinio centru Vokietijoje. Čia yra Vasario 16 gimnazija, čia rengiami didesni suvažiavimai, minėjimai, stovyklos. Kartais tokie renginiai ruošiami kitų lietuviškų organizacijų, bet Vokietijos KV-bai tenka juos globoti ir finansiškai bent dalinai paremti. Suminėtini šie renginiai:

a. STUDIJŲ SAVAITĖS ruošiamos įvairių lietuvių organizacijų kas metai Romuvoje. Jos sutraukia daug dalyvių (130-150) ne tik iš Vokietijos, bet ir iš kitų Europos kraštų, kaip Anglijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Švedijos ir net iš užjūrio. Aukšto intelektualinio lygio paskaitininkų parinkimas jau yra tapęs tradicija, todėl studijų savaitės turi didelį pasisekimą.

b. Laikas nuo laiko rengiami viso krašto lietuvių SUVAŽIAVIMAI, kuriuose dalyvauja 6-800 asmenų. Toki suvažiavimai stiprina tarpusavio ryšius ir atgaivina dvasią ypač tų tautiečių, kurie gyvena išsibarstę ir retai sutinka lietuvius.

c. Metinės JAUNIMO ir VAIKŲ STOVYKLOS, pritraukiančios didesnių dalyvių skaičių. Tokios stovyklos yra žymi lietuviško auklėjimo priemonė. Jose dalyviai plačiau supažindinami su Lietuvos istorija, geografija, papročiais, dainomis ir šokiais, o taip pat užmezga tampresnius tarpusavio ryšius.

d. VASARIO 16 CENTRINIAI MINĖJIMAI dažniausiai rengiami didesniuose miestuose. Į tuos minėjimus suplaukia daug lietuvių, taip pat vietos gyventojų, dalyvauja ir vokiečių valdžios įstaigų, amerikiečių armijos ir kitų tautinių grupių atstovai. Šių minėjimų programoje be kitų meninių pajėgų dažnai dalyvauja ir lietuvių gimnazijos choras bei tautinių šokių grupė, kuri yra pagarsėjusi Vokietijoje įvairiais pasirodymais.

Kai kurios apylinkės ruošia dar ir vietinius minėjimus. Be Vasario 16 iškilnių rengiamos dar Motinos dienos, birželio įvykių, tautos šventės (rugsėjo 8), kariuomenės įkūrimo (lapkričio 23) minėjimai. Didesnio lietuvių susibūrimo vietovėse tokios iškilmės neretai pritraukia daug dalyvių ir iš tolimesnių Vokietijos vietų.

5. L i e t u v i š k a s š v i e t i m a s .

Šiam darbui sąlygos Vokietijoje yra labai sunkios dalinai dėl didelio lietuvių išsibarstymo, o taip pat ir dėl stokos šios srities darbuotojų. Didesnė lietuvių apylinkėse veikia vadinamos vargo mokyklos. Jose mokomi vaikai lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, geografijos, lietuviškų dainų ir šokių, kartu perduodant ir lietuviškus papročius. Pamokos vyksta savaitgaliais, suvežant vaikus į vieną vietą. KV stengiasi mokytojams atlyginti bent faktines jų išlaidas.

Be to, kaip jau anksčiau minėta, daug dėmesio lietuviškam švietimui skiriama jaunimo bei vaikų stovyklose ir kituose renginiuose. VASARIO 16 GIMNAZIJA yra, be abejo, pagrindinė lietuvių švietimo institucija. Ši gimnazija, įkurta 1951, yra 9 klasių ir veikia vokiečių aukštesnių mokyklų nuostatų rėmuose. Į ją priimami lietuvių vaikai, baigę 4 pradžios mokyklos skyrius. Baigę gimnaziją, laiko brandos egzaminus dalyvaujant vokiečių valstybinės gimnazijos bei švietimo ministerijos atstovams. Todėl ir brandos atestatai turi lygią vertę su vokiečių valstybinių gimnazijų išduotaisiais.

Mokinių skaičius svyruoja apie 100. Jie gyvena bendrabuty, įrengtame senoje pilyje. Pamokos vyksta naujame pastate, užbaigtame statyti ir pradėtame naudoti 1965 m. Čia reikia priminti, jog šis pastatas pakeitė seną ir baigiantį griūti medinį baraką ir tuo moky-

mo sąlygas labai pagerino. Naujas pastatas kainavo daugiau kaip 812.000,-- DM. Prie jo pastatymo vokiečių vyriausybė prisidėjo 500.000,-- DM. Likusieji 300.000,--DM su viršum buvo suaukoti pavienių asmenų ir organizacijų, didelė dalimi JAV-bių ir Kanados lietuvių.

6. B a i g i a m o s i o s p a s t a b o s .

Vokietijos LB turi tikriausiai tuos pačius rūpesčius kaip ir kitų kraštų bendruomenės. Didžiausias tų rūpesčių yra ne tik patiems išlikti lietuviams, neužmiršti gimtosios kalbos ir papročių, bet ir perduoti tai jaunajai kartai, auklėti ją lietuviška dvasia ir diegti tėvynės meilę.

Vasario 16 gimnazija atlieka labai didelį vaidmenį Vokietijos LB gyvenime. Ji yra paruošusi didelį skaičių lietuvių jaunuolių gyvenimui ir davusi jiems lietuvišką auklėjimą. Be to, gimnazija yra didelis propagandinis veiksnys. Ji garsina lietuvių vardą ir savo egzistencija nuolat primena priežastis, dėl kurių mes esame Vokietijoje, tuo labai padėdama mūsų bendram reikalui. Ji taip pat cementuoja visą bendruomenę, nes apie ją sukasi visas kultūrinis Vokietijos LB gyvenimas. Todėl turime dėti visas pastangas, kad ji būtų ne tik išlaikyta, bet dar tobulinama.

Turime nemažų sunkumų su mokymo personalu. Kitų šalių lietuviai specialistai galėtų šioje srityje mums daug padėti.

Daug rūpesčių teikia ir dabartinis gimnazijos bendrabutis. Jis įrengtas senoje pilyje, statytoje per ilgesnį laiką ir be aiškaus plano. Jo patalpos reikalingos didelių remontų. Artimiausiu laiku reiktų daryti kapitalinį remontą, nes jo tolimesnis naudojimas dabartiniame stovyje bus vargiai įmanomas. Tas užmojis betgi pareikalautų didelių lėšų, o pastatas vistiek liks tik sena pilis. Todėl kyla mintis, kad ekonomiškiau būtų statyti naują bendrabutį, pritaikintą šių laikų reikalavimams. Toks bendrabutis su 144 lovom, vedėjų butais, sporto ir parengimų bei iškilnių sale ir kitom pagelbinėm patalpom kainuotų apie 1.200.000,--DM. Vokiečių vyriausybė, skirdama jo statybai lėšas, kaip ir kitais atvejais reikalautų, kad lietuviai patys prisidėtų bent trečdaliu, kas pareikalautų didelių papildomų aukų prie nuolatinės metinės paramos gimnazijos išlaikymui.

Kaip aukščiau minėta, didžioji dalis gimnazijos išlaikymui reikiamų lėšų gaunama iš vokiečių vyriausybės. Iš apyskaitos betgi matosi, jog be tokios žymios Amerikos lietuvių paramos ši mokykla negalėtų egzistuoti. Daugelio lietuvių teikiama parama rodo ne tik jų gerą širdį, bet ir tautinių reikalų supratimą. Todėl aš džiaugiuosi, galėdamas čia išreikšti Vokietijos lietuvių bendruomenės vardu nuoširdžiausią padėką Amerikos ir Kanados lietuviams ir jų organizacijoms, ypač Balfui ir Kunigui Sugintui už nuolatinį dosnumą ir nenuilstamą triūsą, renkant aukas Vasario 16 gimnazijai. Kartu noriu išreikšti gilią padėką ir PLB Valdybai bei jos Jaunimo Sekcijai už moralinę paramą ir pagalbą. Geras Jūsų atsiliepimas stiprina mūsų dvasią ir pasiryžimą. Nes tik stipri, susipratusi ir savo siekimuose užsispyrusi bendruomenė gali pati išsilaikyti ir dar prisidėti prie mūsų brangios tėvynės išlaisvinimo.

----- xXx -----

PRANEŠIMAS.

Daugelis lietuvių, emigravusių iš Vokietijos į kitas šalis, domisi šiame krašte palikusių ir naujai iš okup. Lietuvos atvykusių tautiečių gyvenimu.

Visiems, paaukojusiems PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijom leisti bent 5,-- dolerius, šis biuletenis bus siuntinėjamas ištiesus metus.

M Ū S Ū B E N D R U O M E N Ė J E

Romuva - Hüttenfeldo apylinkės pirmininko mokytojas S. Antanaičio iniciatyva grupė narių ir šiemet aplankė Frankfurto knygų mugę, didžiausią pasaulyje šios rūšies parodą. Šiais metais ten buvo išstatyta apie 200.000 knygų. Iš Lietuvos sovietų paviljone buvo vos keliolika, be jokio užrašo, kuris rodytų, kad tai lietuviškos knygos. Tuo tarpu daugybė laisvų tautų, netgi ir komunistinių sąteletų bei tokių, kurios yra mažesnės už mus, turėjo savo gražius skyrius su šimtais ir tūkstančiais eksponatų. Maloniai nustebino latviai. Jie privačia iniciatyva įrengė savo skyrių su Latvijos vardu ir jubiliejiniu įrašu 1918 - 1968 ir daugybe puikių leidinių, prieš kuriuos sovietinis latvių kampelis atrodė tikra menkystė.

----- xXx -----

P. L. B.
VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBOS
RINKIMŲ KOMISIJA

1968 m. spalio 10 d.

Visoms PLB Vokietijos Krašto Apylinkėms bei Seniūnijoms

B e n d r a š t i s Nr. 4

1. Rinkimų Komisija skelbia, kad nustatytu laiku ir tvarka pasiūlyta kandidatais į PLB Vokietijos Krašto Tarybą sekantieji pilna-teisiai Bendruomenės nariai:

<u>Pavardė ir Vardas</u>	<u>Amžius/Užsiėmimas</u>	<u>Adresas</u>
11 AVIŽA, Jonas, dr.	54 prelatas	München, Unterer Anger 17
12 BANAITIS, Walteris	50 žurnalistas	Bonn, Heisterbacherhof 7
14 BARASAS, Jurgis	46 tarnautojas	Kaiserslautern, Mannheimer 209
8 BARTUSEVIČIUS, Vincas, M.A.	29 gimn. mokytojas	Hüttenfeld, Romuva
19 BERNATONIS, Juozas	54 kunigas	Dieburg, Minnefeld 34
12 BRAZAITIS, Vytautas	31 konstruktorius	Heidelberg, Wieblingerweg 91
15 BRINKIS, Rudolfas	31 dipl. inžinierius	Langenhagen, An der Weide 16
10 BUNGA, Antanas	49 kunigas	Bad Wörishofen, Kirchenstr. 3
7 BYLAITIS, Vytautas	33 gydytojas	Bonn, Schumannstr. 82
12 DIKŠAITIS, Kasparas	36 studentas	Bad Godesberg, Annaberger 400
17 GLEMŽA, Zinaida	61 tarnautoja	Bad Cannstatt, Steinhalden 147
9 GRINIUS, Jonas, dr.	66 gimn. mokytojas	München, Diamantstr. 7
23 KARVELIS, Petras, dr.	71 advokatas	Baden-Baden, Krippenhof 8
16 KIUŽAUSKAS, Mečys	37 inspektorius	Köln, Von Ketteler Str. 13

1	KRIŠČIŪNAS, Juozas	66	pensininkas	Mainz, Frauenlobplatz 7
2	LABANAUSKAS, Petras	57	prekybininkas	Kaiserslautern, Im Reiserfeld 39
18	LAUKAITIS, Arūnas	25	med.kandidatas	München, Onyxplatz 3
6	LÉNARTAS, Vilius, dr.	31	dipl.chemikas	Stegen, Stegener Str. 1
1	LIEGUS, Pranas	46	valdininkas	Bad Schwartau, Stuckelsdorferweg 69
13	LINGĖ, Arvydas	32	studentas	Hamburg, Arnisstr. 2
2	LIUBINAS, Bronius	44	kunigas	Kaiserslautern, Altenwoog 27
21	LUKOŠIUS, Justinas	59	dipl.teisininkas	Hüttenfeld, Romuva
1	NATKEVIČIUS, Vincas, M.A.	49	gimn.direktorius	Hüttenfeld, Romuva
3	POVILAVIČIUS, Stepas	63	žurnalistas	Memmingen, Münchnerstr. 58
20	SKĖRYŠ, Fricas-Jonas	49	gimn.mokytojas	Mannheim, Mühlhauserstr. 9
4	ŠARKA, Vaclovas	46	kunigas	Hamburg, Kaltenkirchener 4
3	VALIŪNAS, Jonas-Kęstutis	51	inžinierius	Bensheim, Wilhelm Str. 129
24	VENCKUS, Juozas	53	tarnautojas	Kaiserslautern, Mannheimer 209

2. Rinkimų Komisija įpareigoja apylinkių vadovybės atskleisti šį kandidatų sąrašą apylinkėse penkių (5) dienų tikrinimui nuo š.m. spalio mėn. 14 d. (RN V/24 ir 25 paragr.)

3. Kiekvienas Bendruomenės narys-rinkikas gali pareikšti Rinkimų Komisijai protestą, RN V/26 paragrafu nustatyta tvarka ir terminais, dėl atskiro kandidato teisėtumo būti renkamam. Tokiu atveju Rinkimų Komisija savo sprendimą skelbia skundą padavusiam ir skundu palieštam kandidatui. Šį sprendimą galima trijų (3) dienų laikotarpyje apskusti per Rinkimų Komisiją Gerbės Teismui, kurio sprendimas galutinis.

4. Rinkimų Komisija atkreipia apylinkių vadovybių dėmesį į RN VI/38 paragr. ir prašo paskelbti visų Bendruomenės narių-rinkikų žiniai, kad norintieji pasinaudoti teise balsuoti už akių dėl priežasčių, išvardintų minimame RN paragrafe, jau dabar pradėtų įteikdinti savo apylinkių vadovybėms raštiškus pareiškimus. Šiuos pareiškimus apylinkių vadovybės prisiunčia Rinkimų Komisijai iki š.m. lapkričio mėn. 9 d.

S. Laukaitienė
Sekretorė

J. Pauliukevičius
Pirmininkas

----- xXx -----

P.S. Tarybos rinkimai įvyks lapkričio 23 d. Balsuojama tik už 15 kandidatų.

Pirmieji Informacijų rėmėjai

Stasys Motuzas iš Vechtos, atsiliepdamas į mūsų kvietimą aukomis paremti biuletenio leidimą, atsiuntė "žalmargį" - 20,--DM. Tam pačiam reikalui Pr. Kotkis iš Lübecko paaukojo 1,-- "

Dieburgas. Spalio 2 sugrižo iš ilgiau kai tris mėnesius besitęsusių kelionės po JAV-bes ir Kanadą Krašto Tarybos narys tėv. Alfonso Bernatonis. Jis III PLB Seime buvo vienas iš Vokietijos LB atstovų. Seime dirbo revizijos komisijoj.

Hüttenfeldas - Liepos 6-7 Romuvoje įvyko kapelionų ir parapijų tarybų atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo per 40 vadovaujančių lietuvių katalikų, jų tarpe 10 kunigų. Paskaitą apie pasauliečių dalyvavimą Bažnyčios misijoje sūtitė Sielovados direktorius prel. Aviža. Susirinkimas nutarė parapijų tarybų veiklos gaires ir statutą, kurio 3 str. sako, kad vyriausias Vokietijos lietuvių katalikų veiklos organas yra Taryba, susidedanti iš 7 asmenų: 4 renka parapijų tarybų atstovų suvažiavimas, po vieną skiria Ateitininkų draugijų ir studentų sąjungos ir ex officio - Sielovados direktorius arba jo atstovas. Suvažiavimas į Tarybą išrinko Aliną Grinieneį iš Mūncheno, dr.J.Norkaitį iš Stuttgarto, J.Lukošį ir V. Natkevičių iš Romuvos. Ateitininkams studentams Taryboje atstovauja V. Bartusevičius, o draugiams - prof.Z.Ivinskis. Vėliau Taryba išsirinko tarybų valdybą (V.Bartusevičius, J. Lukošius ir dr.J.Norkaitis) ir trijų asmenų komisiją bendruomenės reikalams (J.Barasas, dr.J.Grinius ir kun.Br.Liubinas).

Romuva - Per XV Studijų savaitę Vokietijos Studentų Sąjunga išsirinko valdybą:

pirmininkas - Mečys Landas (8 München 15, Kapuzinerplatz 2),
 sekretorė - Marina Auderytė (1 Berlin 30, Keithstr.36 - 38 App.612),
 išdininkas - Arturas Hermann (8 München 13, Rambérgstr.6 "Paulinum").
 Sąjunga turi 57 narius.

Lūbeckas - Tautos šventės minėjimą liubekiškiams rugsėjo 14 suruošti padėjo kun.Šarka iš Hamburgo. Kartu buvo paminėta ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimtmetis.

Rugsėjo 13 įvyko pianisto Antano Smetonos koncertas. Paskambino Johan Sebastian Bach'o, Wolfgang Amadeus Mozart'o, Ludwig van Beethoven'o, Claude Debussy, Franz Liszt'o, Alexander Skrjabin'o ir Frédéric Chopin'o kūriniai.

Minėjime paskaitą skaitė publicistas V.Banaitis iš Bonnos. Jis originaliai nupasakojo Lietuvos nueitą kelią praeityje ir tarptautinę šių dienų politinę sąrangą. Šventę-minėjimą žodžiu sveikino kultūrinių reikalų senatorius Lūbecke W.Steinbrecher, Baltų-vokiečių draugijos atstovas B. von Buxhöveden, ukrainiečių atstovas prie Schleswig-Holsteino krašto vyriausybės W.Stadnitschenko. Sveikiniams telegramas atsiuntė Schleswig-Holsteino teisingumo ministeris G.Gaul, darbo, socialinių reikalų ir pabėgėlių ministerio ir ministerijos vardu amtmans Post, latvių atstovas prie Schleswig-Holsteino vyriausybės dipl.agr.Dagis, latvių atstovas prie Hamburgo apygardos A.Cipulis, lenkų atst.prie Schl.-Holst. vyriausybės kun.Rehn, kun.Joh.Gehrmann, Lūbecko apylinkės latvių pirmininkas dipl.inž.Vitols ir kt.

Lūbecko spauda (Lūbecker Morgen, Lūbecker Nachrichten) gražiais žodžiais įvertino koncertą ir minėjimą, kuriame dainavo B.Spies-Gailiutė iš Belgijos ir į kurią atsilankė per 100 asmenų.

Rastattas - Rugsėjo 8 čia lankėsi kun.J.Dėdinas ir PLB Vokietijos Krašto Valdybos reikalų vedėjas J.Lukošius. Kun.Dėdinas vienuolių koplyčioje atlaikė šv.mišias lietuvių kalba. Per mišias buvo giedamos lietuviškos giesmės. Kadangi rugsėjo 8 - tautos šventės diena, po pamaldų sugiedotas Lietuvos himnas.

Popiet pas apylinkės pirmininką Rugulį susirinkusiems tautiečiams J.Lukošius paaiškino vykdomo narių perregistravimo prasmę ir tvarką ir įteikė naujas nario knygeles.

Mainzas - PLB Mainzo apylinkė tautos šventės minėjimą suruošė rugsėjo 15. 10,30 val. kun.V.Damijonaitis atlaikė pamaldas ir paskaitė pamokslą. Pats minėjimas įvyko Sonne svetainėje. Jį atidarė pirmininkas J.Matulaitis. Paskaitą tautos šventės tema skaitė J. Černius. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Hannoveris - Tautos šventę hannoveriškiei šventę rugsėjo 14 gra-
žioje Hochhaus Vahrenwald salėje. Žmonių susirinko gausiai, matėsi
jaunimo ir svečių iš toliau. Garbės prezidiumą sudarė Krašto Valdy-
bos įgaliotinis prie Niedersachsen'o vyriausybės V.Šukys, ukrainie-
čių grupės pirmininkas ir AGAFIN atstovas dr.Miščinskyj, Lietuvos
vokiečių Hannoverio skyriaus pirm.Hahn ir vietos veikėjas K.Vilkai-
tis. Gražią paskaitą apie vytautinę dvasią skaitė apylinkės pirm.
J.Jakobas. Apie Europos tautų bendravimą ir teisę į laisvą bei ne-
priklausomą gyvenimą išpūdingai kalbėjo dr.Miščinsky. Parodyta
spalvotų Lietuvos vaizdų. Linksmą žaidimą su premijomis pravedė
M.Wilke. Akordeonu šokiams, grojo Jakobas. Jis parodė ir Anglijai
gamintą spalvotą filmą. Buvo ir lietuviškos muzikos (iš magnetofo-
no juostelių) ir dainų. Pobūvis užsitęsė iki vidurnakčio.

Saarlouis-Beumarais - Rugsėjo 15 čia įvyko Saaro LB apylinkės na-
rių susirinkimas, sukviestas tos apylinkės atgaivinimo iniciato-
riaus Algirdo Palavinsko. Svarbiausias darbotvarkės punktas buvo
išrinkti apylinkės vadovybę. Apylinkei priklauso 31 pilnateisis na-
rys. Nesusirinkus statuto reikalaujamos daugumos, susirinkimas buvo
pradėtas valanda vėliau. Išrinktieji asmenys taip pasiskirstė pa-
reigomis: A.Palavinskas - pirmininkas, Z.Nagelienė - sekretorė ir
E.Kazokas - išdininkas. Revizijos komisijon išrinkti Bitneris ir
Rainys.

Po organizacinės dalies Kr.Valdybos vicepirmininkas kun.Br.Liubinas
skaitė paskaitą dviguba tema: Rugsėjo 8 - tautos šventė ir Rugsė-
jis - Lietuvių bendruomenės mėnuo.

Bielefeldas - Rugsėjo 28 sušauktas vietos apylinkės narių susirin-
kimas, kuriame dalyvavo apie 100 asmenų. Pranešimą padarė stud.K.
Dikšaitis. Po to vyko pokalbiai, kurių metu buvo nusiskūsta vietos
"landsmannschaftu", kad jis veikia prieš lietuvių bendruomenę,
skleisdamas gąsdinančius gandus, jog naujai atvykusieji iš okup.
Lietuvos bijotų į ją stoti.

Bielefeldo apylinkėje iki šiol yra įregistruoti 25 pilnateisiai
nariai. Reikia laukti, kad vadovybei pavyks tą skaičių padidinti.

Stuttgargas - Vietos apylinkės valdybos pakviesti, narių susirinki-
me rugsėjo 29 lankėsi Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybos vi-
cepirmininkas E.Simonaitis, valdybos pirm.J.K.Valiūnas ir reikalų
vedėjas J.Lukošius. Susirinkimui pirmininkavo dr.Karvelis. P.Valiū-
nas papasakojo apie savo kelionę į III PLB Seimą New Yorke, paaiš-
kino dėl ko vykdomas visuotinis narių perregistravimas ir kaip jis
vykdomas ir atsakė į klausimus. Pertraukos metu buvo pasirašomi re-
gistracijos pareiškimai ir išdalintos naujos nario knygelės. Susi-
rinkimas ir pokalbiai vyko bendruomeninio susipratimo dvasia.
Po apylinkės narių susirinkimo vyko Lietuvių Klubo ir "Labdaros"
draugijos susirinkimai, kuriuose dalyvavo ir svečiai.

Memmingenas - Rugsėjo 22 dieną 70 metų amžiaus sulaukė Motiejus
B u d r i ū n a s . Sukaktininkas yra gimęs 1898 Pabiržėje (Biržų
apskr.). 1924-28 mokėsi Klaipėdos muzikos mokykloje. Po 5 metų buvo
tos pačios mokyklos reikalų vedėju ir simfoninio orkestro smuiki-
ninku. Dėstė muziką vidurinėje mokykloje ir rašė spaudoje. Pasi-
reiškė kaip naujosios muzikos šalininkas. 1940 - švietimo minis-
terijos kultūros reikalų departamento muzikos inspektorius. Vokie-
čių okupacijos metu pertvarkė gimnazijų ir pradžios mokyklų muzi-
kos programas. Muzikinės literatūros kūrėjas.
Vokietijoje mokytojavo Scheinfeldo lietuvių gimnazijoje ir muzikos
kursuose. Apsigyvenęs Memmingene, vadovavo "Darnos" chorui, pasi-
reiškusiam ir už stovyklos ribų ir pritraukusiam net svetimtaučių
dainininkų. Jis rūpinosi taip pat lietuviškojo atžalyno lituanisti-
niu lavinimu, ilgus metus vadovaudamas Memmingeno vargo mokyklai.